

Myndigheten för yrkeshögskolan

YH och internationalisering

Myndigheten för yrkeshögskolan
ISBN-nr: 978-91-87073-25-0
Dnr: MYH 2015/140
Omslagsbild: Bildarkivet

Yrkeshögskolan och internationalisering

Inledning

Myndigheten för yrkeshögskolan är genom sin instruktion och genom regleringsbrev ansvarig för ett antal EU- gemensamma verktyg. Verktyg som också berör andra utbildningsformer än yrkeshögskolan. Inom ett antal områden kommer utbildningar inom EU att bli lättare att jämföra, till exempel genom nivåbeskrivningar av alla utbildningar och examen (EQF), poängsystem för gymnasiala och eftergymnasiala yrkesutbildningar (ECVET) och dokumentation för examensbevis (Europass). Myndigheten har även uppdrag att samverka med andra myndigheter, Skolverket, Universitet- och högskolerådet (UHR) samt Statens skolinspektion, kring EU-verktyg som exempelvis EQA-VET (kvalitetsverktyg för yrkesutbildning).

För de som anordnar yrkeshögskoleutbildningar finns möjlighet att få ekonomiskt stöd för att skapa samarbeten med lärosäten och andra organisationer utomlands. Inom program som Erasmus+ kan utbildningsanordnare bland annat ansöka om medel för utbyte av lärare och studerande, samt för att utveckla sin verksamhet i samarbete med lärosäten i olika länder.

För att få en bild av hur väl utbildningsanordnare inom yrkeshögskolan känner till EU-gemensamma verktyg och hur stort intresset är för internationellt samarbete, skickade myndigheten i början av december 2014 ut en webbenkät till 227 utbildningsanordnare. Drygt 42 procent svarade på enkäten och i detta PM redovisas resultatet av enkäten.

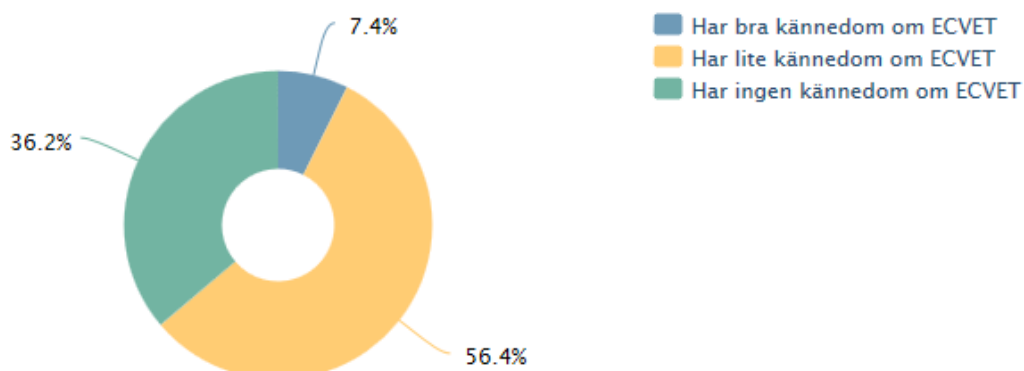
Resultatet av enkätundersökningen

94 av 227 utbildningsanordnare valde att svara på webbenkäten. Enkäten omfattade frågor om EU-verktygen, frågor om Erasmus+ och om generella frågor om internationalisering.

ECVET

Skolverket är den myndighet som har huvudansvaret för ECVET (Europeiskt meritöverföringssystem för yrkesutbildning) men samverkar med UHR, Statens skolinspektion och Myndigheten för yrkeshögskolan. ECVET ska möjliggöra för individen att få sina läranderesultat dokumenterade och erkända i ländernas olika yrkesutbildningssystem. Verktyget ska också underlätta tillgodoräkning av delar av utbildningen eller moduler så att individens utbildningsväg inte behöver förlängas till exempel då studier förläggs utomlands. ECVET kan användas både för gymnasieskolans yrkesprogram och för utbildningar inom yrkeshögskolan.

Frågan – vilken kännedom har utbildningsanordnarna om ECVET.

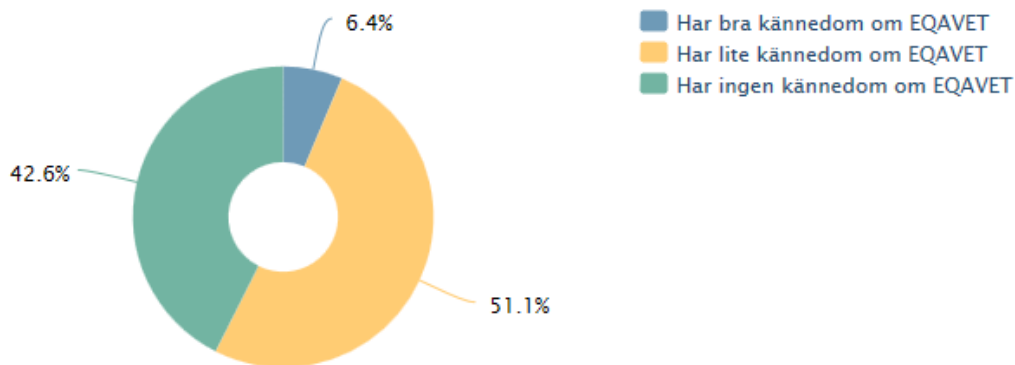

Att få ha bra kännedom om verktyget förvånar inte då ECVET fortfarande är okänt för många av de som bedriver yrkesutbildning. Det har ännu inte bedrivits några större informations- eller implementeringskampanjer för detta EU-verktyg, förutom de två nationella konferenserna som Skolverket, UHR, Statens skolinspektion och Myndigheten för yrkeshögskolan genomförde 2013 och 2014. Positivt är dock att drygt 63 procent känner till verktyget även om kunskapen vad det kan användas till är låg.

EQAVET

EQAVET är ett europeiskt kvalitetssäkringssystem för yrkesutbildning. Skolverket har det nationella ansvaret även för detta EU-verktyg. EQAVET bygger på ett antal kriterier och indikatorer som kan användas både av beslutsfattare och av yrkesutbildningsanordnare. Basen är en kvalitetscykel i fyra steg: målsättning och planering, genomförande, utvärdering och översyn.

Frågan – vilken kännedom har utbildningsanordnarna om EQAVET.

Kännedom om detta verktyg är något sämre än för ECVET, inte heller är det förvånande då informationen och implementeringen av EQAVET har varit blygsam. Men det är ändå över 50 procent av de som svarat på enkäten som anser att de har en viss kännedom om EQAVET, vilket är positivt.

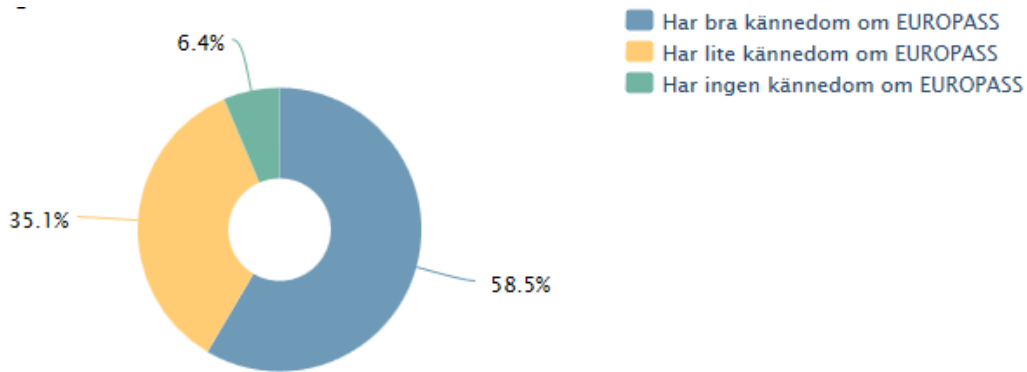
EUROPASS

Europass är ett dokument som är tänkt att förenkla för arbetsgivare att förstå betyg från andra EU-länder, och gör det på så vis enklare för individer att söka jobb och utbildning i hela EU. Genom Europass kan meriter och kvalifikationer beskrivas på samma sätt och värderas lika i hela EU. Europass består av fem dokument som syftar till att hjälpa studerande och arbetstagare att göra sina färdigheter och kompetenser tydliga och lätta att förstå inom Europa. UHR är den myndighet som har ett samordnande ansvar för Europass i Sverige.

Efter att ha tagit examen i yrkeshögskolan finns idag möjlighet att få ut ett Europass-tillägg till examensbeviset. Europass-tillägget blir en del av den examinerades portfölj, och där står utbildningens namn, en kort beskrivning av vad man lär sig på utbildningen samt vilka yrkesroller som man är kvalificerad för genom utbildningen.

Det är utbildningsanordnarens ansvar att ta fram Europass-tillägg till yrkeshögskoleexamen. Myndigheten för yrkeshögskolan har tagit fram en föreskrift, MYHFS 2012:1, hur Europass-tillägget i yrkeshögskolan ska hanteras.

Frågan – vilken kännedom har utbildningsanordnarna om EUROPASS.

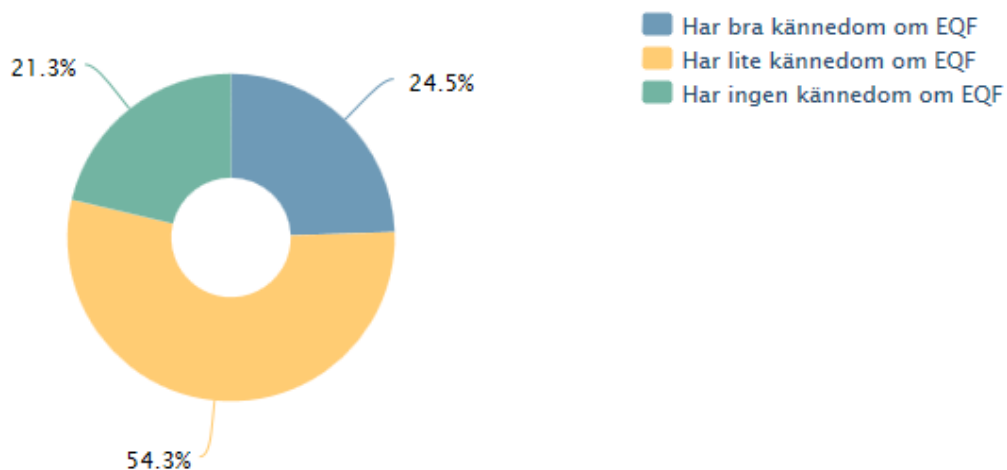
Att drygt 93 procent av utbildningsanordnare har kännedom om Europass är vad som kan förväntas, då utbildningsanordnare, enligt myndighetens föreskrifter, ska ta fram Europass tillägg till examensbevis för utbildningar som ingår i yrkeshögskolan.

Myndigheten kvalitetssäkrar Europass tillägget och lägger sedan upp dokumentet på myh.se där sedan utbildningsanordnaren kan ta hem och skriva ut tillägget och bifoga detta till de studerandes examensbevis.

EQF

EQF är ett europeiskt ramverk för kvalifikationer som synliggör allt lärande, både det som sker i utbildningar och det som sker i arbetslivet, hemmet eller föreningslivet. Myndigheten är den nationella samordningspunkten för ramverket i landet och har på uppdrag av regeringen lämnat förslag på hur ett nationellt ramverk för kvalifikationer, NQF, ska utformas i Sverige.

Frågan – vilken kännedom har utbildningsanordnarna om EQF.

Det europeiska ramverket, EQF, har sin utgångspunkt i resultatet av lärande oavsett var lärandet har genomförts. Resultatet av lärandet uttrycks i vilka kunskaper, färdigheter och kompetenser man förväntas ha efter lärandet.

Sedan 2012 har myndigheten i sina instruktioner för hur utbildningsplanen i ansökan om att få starta yrkeshögskoleutbildningar ska uttryckas, angett att begreppen kunskaper, färdigheter och kompetenser ska användas när man ska ange vilka läranderesultat en utbildning förväntas leda till. Detta kan vara en förklaring till att över 24 procent av de som svarat anser att de har god kännedom om EQF. En annan förklaring kan vara, då myndigheten har det nationella ansvaret för ramverket, att informationen om EQF har kommit fram i olika sammanhang där utbildningsanordnarna varit i kontakt med myndigheten.

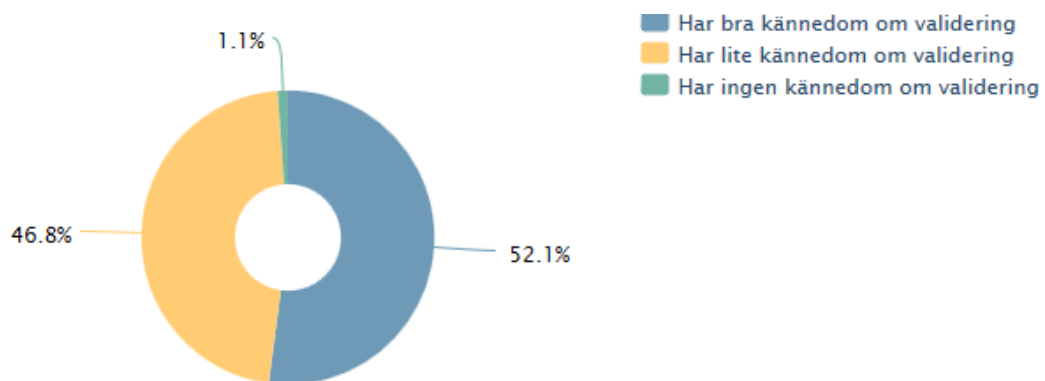
Oavsett vad som är orsaken till kännedomen om EQF bland utbildningsanordnarna är det positivt att nästan 80 procent av de som svarat på enkäten känner till EQF. Även om kännedomen är hög kommer myndigheten att ha ett omfattande informations- och implementeringsarbete framför sig när regeringen under 2015 fattar beslut om ett svenskt ramverk för kvalifikationer, NQF.

Validering

Validering är ett verktyg där man genomför en kartläggning, bedömning och värdering av en individs faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor. I myndighetens instruktion från regeringen står att:

”Myndigheten ska ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas.”

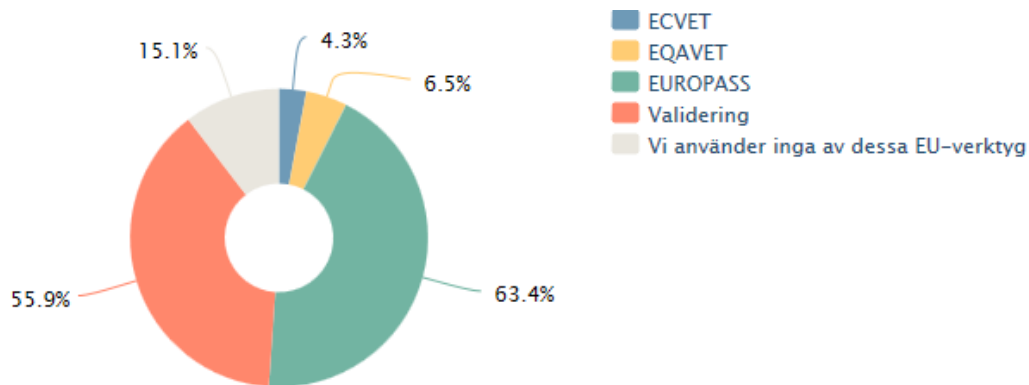
Frågan – vilken kännedom har utbildningsanordnarna om Validering.

Som framgår av diagrammet ovan har nästan 99 procent av de som svarat på enkäten kännedom om validering, vilket är positivt. Skälen till att så många har kännedomen om verktyget kan vara flera. Validering har alltmer aktualiseras i debatten om kompetensförsörjning och utbildning. Myndigheten har bedrivit informations- och implementeringsinsatser om verktyget. Idag finns en webbportal kring validering, www.valideringsinfo.se som myndigheten har skapat och utvecklat.

Användningen av olika EU-verktyg inom yrkeshögskolan

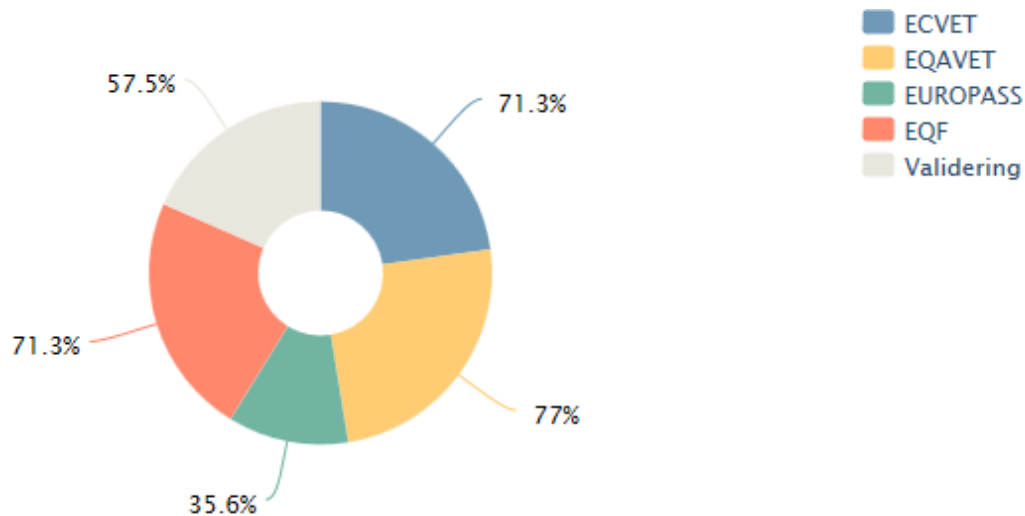
I enkätundersökningen ställdes också frågan om utbildningsanordnarna använde något av EU-verktygen ECVET, EQAVET, EUROPASS och Validering. De svar som gavs återges i diagrammet nedan.

Det verktyg som flest svarade på att de använder var Europass. Det är naturligt då det åligger utbildningsanordnarna, via myndighetens föreskrift (se ovan), att lämna underlag till myndigheten för Europass tillägg. När det gäller validering handlar det sannolikt om bedömning vid antagning till utbildning och tillgodoräknade av erfarenheter under utbildningens gång. Eventuellt får vi svar på detta när resultatet av myndighetens valideringsenkät, som gick ut till utbildningsanordnarna under hösten 2014, presenteras. Att ECVET och EQAVET används blygsamt inom yrkeshögskolan är inte förvånande, men det är positivt att det ändå används då implementeringen i landet av dessa EU-verktyg inte varit så omfattande.

Vill utbildningsanordnarna veta mer om EU-verktygen?

Utbildningsanordnarna fick också frågan om de vill veta mer om något eller några av de EU-verktygen som lyfts fram i undersökningen.

Som framgår av diagrammet ovan så var intresset förhållandevis stort att få mer kunskap om de europeiska verktygen. Flest noteringar fick naturligt nog de verktyg som man tidigare i enkätundersökningen hade lite eller ingen kännedom om ECVET, EQAVET och EQF.

Kommentarer kring svaren om EU-verktygen

De sju frågor och svar i enkäten som handlar om EU-verktygen, där myndigheten har ansvar för tre och där samverkan ska ske tillsammans med Skolverket och UHR med minst ett till, visar att det finns ett intresse bland utbildningsanordnarna för de EU-verktyg som tagits fram för bland annat yrkesutbildningen. Det bådär gott för de uppdrag som myndigheten har gällande information och implementering av bland annat EQF, ECVET, Europass och Validering. Myndighetens fortsatta arbete under 2015 med EU-verktyg kommer att ske i samverkan med UHR, Statens skolinspektion och Skolverket. Regeringens beslut om ett svenskt kvalifikationsramverk, som förväntas komma under våren 2015, kommer också få stor betydelse hur myndigheten ska ta sig an tillämpningen av EU-verktygen inom myndighetens ansvarsområde.

Erasmus+

Erasmus+ är EU:s nya program för främjande av internationellt samarbete och utbyte inom utbildning, ungdom och idrott. Det finns tre aktiviteter i programmet:

1. Mobilitet (lärar-, elev- och studentutbyten, kompetensutveckling, fortbildning, studiebesök, erfarenhetsutbyten).
2. Projektsamarbete (strategiska partnerskap och utvecklingsprojekt mellan skolor, lärosäten, utbildningsorganisationer med flera).
3. Stöd för policyförändring (olika verktyg, metoder och arbetssätt för strategisk utveckling på europeisk policynivå).

För yrkeshögskolans utbildningsanordnare är det möjligt att söka medel via aktiviteterna 1 och 2. UHR och myndigheten inbjöd utbildningsanordnare i februari 2014 till ett informationsmöte om Erasmus+ och vilka möjligheter programmet erbjuder yrkeshögskolan. Cirka tjugo utbildningsanordnare deltog i informationsmötet.

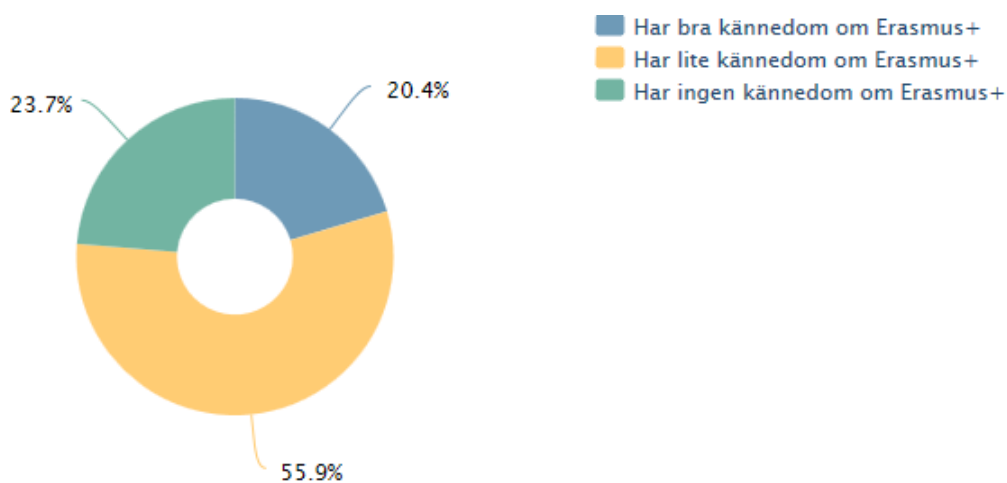
Frågor om Erasmus+

Vilken kännedom har utbildningsanordnarna om Erasmus+?

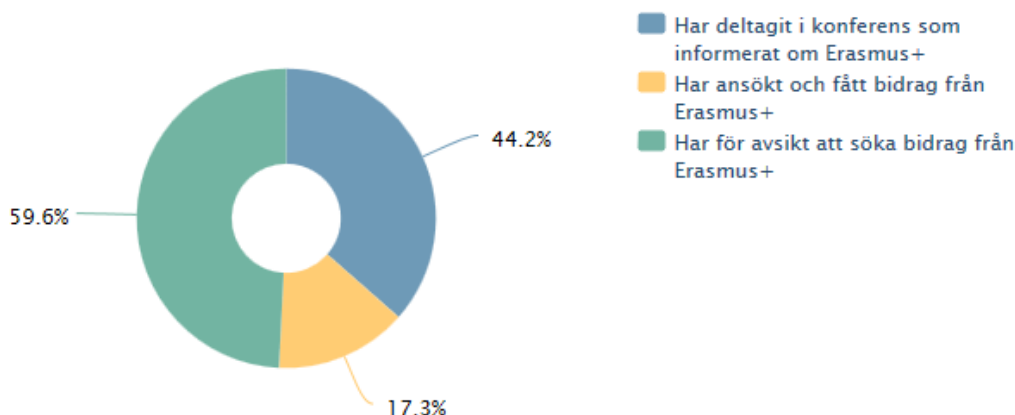
Har deltagit i konferens som informerade om Erasmus+?

Har ansökt om medel och fått medel från Erasmus+?

Har för avsikt att söka bidrag från Erasmus+?

Svaren från utbildningsanordnarna visar att det finns intresse att söka medel från Erasmus+ för internationellt utbyte inom sina utbildningar. Sannolikt kan det bero på att Erasmus+ bättre motsvarar yrkeshögskolans behov när det gäller internationalisering än vad det gamla programmet för yrkesprogrammen, Leonardo da Vinci, gjorde.

Övrigt om internationalisering inom yrkeshögskolan

Den näst sista frågan som ställdes i enkätundersökningen var en rad påstående där man fick kryssa i ett eller flera alternativ. På denna fråga avstod fyra, av de som svarat på enkäten, att svara.

Vi planerar att delta i internationella projekt/utbyten de närmaste åren	53%
Vi har inga planerar att delta i internationella projekt/utbyten de närmaste åren	39%
Vi har internationellt utbyte för våra studerande inom Europa	30%
Vi har internationellt utbyte för våra studerande utanför Europa	19%
Vi deltar i internationella projekt inom Europa genom annan finansiering än Erasmus+	17%
Vi har internationellt utbyte för våra lärare inom Europa	11%
Vi deltar i internationella projekt inom Europa genom Erasmus+	8%
Vi deltar i internationella projekt utanför Europa genom annan finansiering Erasmus+	6%
Vi har internationellt utbyte för våra lärare utanför Europa	4%
Vi deltar i internationella projekt utanför Europa genom Erasmus+	0%

Svaren som illustreras i matrisen ovan ger en intressant bild av internationalisering inom yrkeshögskolan. Nästa 50 procent av de som svarat på enkäten erbjuder internationellt utbyte för sina studenter. 17 procent av utbildningsanordnarna har internationellt utbyte för sina lärare. Över 50 procent planerar i sin fortsatta verksamhet någon form av internationalisering. Endast 8 procent utnyttjar Erasmus+ för att finansiera sitt internationella engagemang.

Frågan om utbildningsanordnarna vill veta mer om möjlighet till internationella projekt och utbyten var den sista frågan i enkäten. 74 valde att svara och av dessa 74 angav 73 att de vill veta mer om internationalisering. 57 av de 74 som svarande önskade mer information om Erasmus+

De som bedriver utbildningar inom yrkeshögskolan lever under regelverket där tillståndet att bedriva sin utbildning är tidsbegränsat. Detta kan påverka huruvida man som utbildningsanordnare är beredd att ta på sig det merarbete som innebär att erbjuda sin studerande internationella kontakter eller internationalisering av utbildningen. Att 53 procent av de som svarat på enkäten planerar delta i internationella projekt måste ses som mycket positivt. Det signalerar sannolikt det behov av internationalisering som det svenska arbetslivet efterfrågar och ligger väl i linje med de internationella rekommendationer och överenskommelser inom det offentliga utbildningssystemet som Sverige har ställt sig bakom.

Enkätenfrågor till anordnare om internationella frågor inom yrkeshögskolan

Utbildningsanordnare

Namn:

Kommun:

1.1 EU-verktygen

Inom EU har det tagits fram olika verktyg för att stödja och utveckla framför allt yrkesutbildningar. Vilka av nedanstående EU-verktyg har ni kännedom om.

ECVET – ett europeiskt meritöverföringssystem för yrkesutbildning.

- Har bra kännedom om ECVET
- Har lite kännedom om ECVET
- Har ingen kännedom om ECVET

EQAVET – ett europeiskt kvalitetssäkringssystem för yrkesutbildning.

- Har bra kännedom om EQAVET
- Har lite kännedom om EQAVET
- Har ingen kännedom om EQAVET

EUROPASS – en europeisk portfolio för bl.a. utbildning, språkkunskaper och olika färdigheter.

- Har bra kännedom om EUROPASS
- Har lite kännedom om EUROPASS
- Har ingen kännedom om EUROPASS

EQF – ett europeiskt ramverk för synliggörande av olika kvalifikationer.

- Har bra kännedom om EQF
- Har lite kännedom om EQF
- Har ingen kännedom om EQF

Validering – ett verktyg där man genomför en kartläggning, bedömning och värdering av en individs faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor.

- Har bra kännedom om validering
- Har lite kännedom om validering
- Har ingen kännedom om validering

Använder ni någon av nedanstående **EU-verktyg** i er utbildning? Klicka för de EU-verktyg ni använder.

- ECVET
- EQAVET
- EUROPASS
- Validering
- Vi använder inga av dessa EU-verktyg

Vi vill veta mer om någon eller några av nedanstående **EU-verktyg**.

- ECVET
- EQAVET
- EUROPASS
- EQF
- Validering

1.2 Erasmus+

Erasmus+ är EU:s program för främjande av internationellt samarbete och utbyte inom utbildning, ungdom och idrott.

- Har bra kännedom om Erasmus+
- Har lite kännedom om Erasmus+
- Har ingen kännedom om Erasmus+

Kryssa för en eller flera påståenden som rör Erasmus+ och er verksamhet.

- Har deltagit i konferens som informerat om Erasmus+
- Har ansökt och fått bidrag från Erasmus+
- Har för avsikt att söka bidrag från Erasmus+

1.3 Övrigt som rör internationalisering

Myndigheten för yrkeshögskolan har viss kännedom om yrkeshögskoleutbildningar där det finns inslag av internationalisering. Hur ser det ut på er/era utbildning/utbildningar? Kryssa för en eller flera påståenden som rör internationalisering.

- Vi har internationellt utbyte för våra studerande inom Europa
- Vi har internationellt utbyte för våra studerande utanför Europa
- Vi har internationellt utbyte för våra lärare inom Europa
- Vi har internationellt utbyte för våra lärare utanför Europa
- Vi deltar i internationella projekt inom Europa genom Erasmus+
- Vi deltar i internationella projekt utanför Europa genom Erasmus+
- Vi deltar i internationella projekt inom Europa genom annan finansiering än Erasmus+
- Vi deltar i internationella projekt utanför Europa genom annan finansiering Erasmus+
- Vi planerar att delta i internationella projekt/utbyten de närmaste åren
- Vi har inga planerar att delta i internationella projekt/utbyten de närmaste åren

1.4 Vi vill veta mer om:

- Möjligheten till internationella projekt/utbyten
- Erasmus+

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås, Sweden
www.myh.se